

מערכת הפועל במגילת אחימעץ

מיכאל ריז'יק

מכמה סיבות לשון מגילת אחימעץ חשובה לחקר מערכת הפועל בעברית של ימי הביניים. (1) זה החיבור הגדול האחרון שנכתב באיטליה לפני תחילת ההשפעה הספרדית ובעקבותיה השפעת העברית המשוערבת. לכן החיבור הזה מציע אפשרות לבדוק מערכת הזמנים והבניינים שמקבילה להתפתחות שחלה בעברית שהושפעה מן הערבית. (2) מגילת אחימעץ מהווה סיפור, ליתר דיוק קובץ סיפורים היסטוריים, עם דוגמות רבות לדיבור ישיר, לכן היא נותנת אפשרויות רבות לחקור שימוש בזמנים שונים, התאם זמנים, אספקטים ומודליות. (3) מבחינת מערכת הפועל לשון מגילת אחימעץ מהווה תערובת מתוחכמת של לשון חכמים כיסוד (בהשפעות של לשונות הדיבור היוונית והאיטלקית הדרומית) עם לשון המקרא (כולל שימוש מועט אך כנראה מותנה בתנאים ברורים של וי"ו ההיפוך) ולשון הפיוט (בהתאמות ללשון "הלא-פיוטית"; כך הצורה הנדירה ביותר "הוגע", המשמשת אצל ינאי וקליר במשמעות פעילה האופיינית ללשון הפיוט העתיק, משמשת במגילת אחימעץ במשמעות סבילה, הצפויה בהופעל); ניתן לומר שהיא מהווה שיא של התפתחות לשון הפיוטים שהחלה בארץ ישראל והמשיכה בדרום איטליה, ביישום שלה בפרוזה מחורזת ברורה ומובנת, אופיינית לאיטליה.